

7/1871
GK 65

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

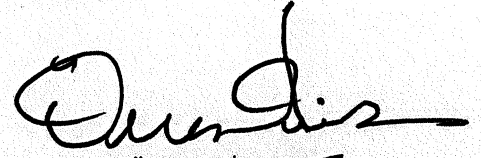
Sayı : B.08.0.SGB.0.20.02-610- 1489
Konu : Soru Önergesi

02/03/2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

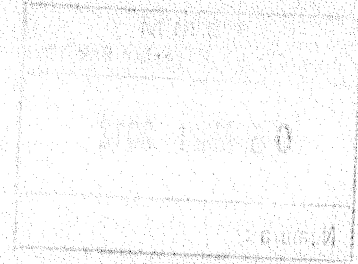
İlgi : 15.12.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-35829 sayılı yazı.

İzmir Milletvekili Oğuz OYAN'ın 7/1871 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Ömer DİNÇER
Millî Eğitim Bakanı

EK/EKLER:
Bilgi (2 sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ OĞUZ OYAN'IN 7/1871 ESAS NUMARALI YAZILI SORU
ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAP**

Bakanlığımız Temel Eğitim Genel Müdürlüğünce yürütülen Aşamalı Devamsızlık Yönetimi ve bu sistemin bir parçası olan Risk Değerlendirme Formu (RİDEF)"İlköğretimde Okul Terki ve İhtiyaç Analizi" araştırma bulgularından hareketle geliştirilmiştir. Sorular çocuğun risklerini, ihtiyaçlarını belirlemek ve bunları gidermek için gerekli olan müdahalelerin neler olabileceğini saptamak amacıyla, çocuğun psikolojik, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarını içeren sorulardır.

2009 yılında Devamsızlık ve Okul Terk Riski İhtiyaç Analizi Araştırması yapılan illerde kent merkezi ve ilçe/çevre okulları arasından düşük ve yüksek devamsızlığı olan 22 okulda formların geçerlilik güvenilirlik çalışmaları yapılarak formlara son hali verilmiştir. Geçerlilik güvenilirlik çalışmalarında soruların ölçmek istediği özelliği ölçtüğü anlaşılmıştır.

Risk değerlendirme formları Aşamalı Devamsızlık Yönetimi Programının bir parçasıdır. Aşamalı Devamsızlık Yönetimi Programı, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Avrupa Birliğinin mali katkısı ve UNICEF'in teknik desteği ile yürütülen Çocuk Koruma Mekanizmalarının İl Düzeyinde Modellenmesi Projesinin bir parçasıdır.

Proje, güç durumdaki çocuklarla çalışan profesyonelleri eğitmeyi, ilgili kurumlar arasında eşgüdüm mekanizmaları oluşturmayı hedeflemektedir. Şiddet, ihmal ve istismar mağduru çocuklar için erken tanı ve yönlendirme sistemi geliştirilmesi ile gizli, erişilebilir, çocuk dostu ve toplumsal cinsiyete duyarlı bir bildirim ve şikâyet mekanizmasının kurulması projenin çıktılarını oluşturacaktır.

Proje kapsamında öncelikli olarak devamsızlık riski altındaki çocukların ihtiyaçlarının belirlenmesi, öğretmenlerin alacağı tedbirlerin tanımlanması ve okul terkinin önlenmesi amacıyla 2009 yılında "İlköğretimde Okul Terki ve İhtiyaç Analizi Araştırması" yapılmıştır.

Araştırma bulguları sonucunda devamsız öğrencilerin aynı zamanda risk altında olduğu ve riskleri konusunda müdahale yapılmadığında devamsızlığı önlemenin mümkün olmadığı, öğretmenlerin risk altında olan çocukları tanıdığı ancak bu çocuklarla çalışma konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadığı ortaya çıkmıştır.

Araştırma bulgularından hareketle risk altındaki çocukların belirlenmesi ve uygun yollarla müdahale edilip yönlendirmelerin yapılabilmesi için Risk Değerlendirme Formları, risk müdahaleleri ve müdahale iş tanımları çıkarılmıştır. Devamsızlık takibini yapabilmek için ise devamsızlığın işlevsel tanımları yapılmış, devamsızlığa müdahale için devamsızlık eylem planları oluşturulmuştur.

Risk değerlendirme formu, e-okulda puanlanarak çocuğun riskleri ve bu risklere müdahale yolları çıkmaktadır. Bu sebeple hangi çocuğun risk altında olduğunu tespit edebilmek için tüm çocuklara anket uygulanması, hem alan uzmanları hem de Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Aralık 2009'da araştırma bulgularından hareketle geliştirilen ve çalıştayda alan uzmanları tarafından revize edilen form, geçerlilik güvenilirlik çalışmalarını koordine edecek 22 okulun rehber öğretmenine anlatılmıştır. Ocak 2010'da geçerlilik güvenilirlik çalışmaları yapılarak formda tekrar düzenlemeye gidilmiştir.

Aşamalı Devamsızlık Yönetimi Uygulama Kılavuzunda risk değerlendirme formlarının sınıf ya da şube rehber öğretmenleri tarafından okul rehber öğretmenin müşavirliğinde doldurulması gerektiği bilgisi yer almaktadır. Sınıf ve şube rehber öğretmenlerin büyük çoğunluğu eğitim fakültesi mezunudur.

Formların puanlanarak çocuğun karşı karşıya olduğu risklerin çıkarılması e-okulda otomatik olarak yapılmaktadır. Çocuğa uygulanacak müdahalenin değerlendirilmesi ve uygulanması okulda kurulan risk takip kurullarının görevidir.

RİDEF'in tamamı bu yıl tüm öğrenciler, önümüzdeki yıllarda okula yeni başlayan öğrenciler için doldurulacaktır. Öğrencinin yaşamında meydana gelen değişikliklerle RİDEF'te yer alan veriler revize edilecektir.

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 19 uncu maddesinde; *"Taraflar Devletler, çocuğun ana-babasının ya da onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin ya da bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suiistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, ırza geçme dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar."* denilmektedir.

5695 Sayılı Çocuk Koruma Kanunun 4 üncü maddesinde; *"Çocuğun haklarının korunması amacıyla; kararların alınmasında ve uygulanmasında, çocuğun yaşına ve gelişimine uygun eğitimini ve öğrenimini, kişiliğini ve toplumsal sorumluluğunu geliştirmesinin desteklenmesi, ilkesi daima göz önünde bulundurulmalıdır."* 6 ncı maddesinde ise; *"Eğitim kuruluşları, korunma ihtiyacı olan çocuğu Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumuna bildirmekle yükümlüdür. Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu kendisine bildirilen olaylarla ilgili olarak gerekli araştırmayı derhâl yapar."* denilmektedir.

Anayasanın 42 nci maddesi gereği kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. İlköğretim kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur. Ayrıca 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile de çocuğun eğitim hakkı güvence altına alınmıştır.

Diğer taraftan Çocuk Haklarına Dair Sözleşmenin 28 inci maddesi gereği taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul etmişlerdir ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle, özellikle okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem almayı taahhüt etmişlerdir.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunun 53 üncü maddesinde; *"İlköğretime devamın sağlanması için okula devam etmeyen öğrencilerin devamsızlık sebepleri okul idarelerince ve ilköğretim müfettişlerince araştırılarak devama engel olan maddi ve manevi sebeplerin giderilmesine çalışılır. Bu sebeplerin giderilmesi mümkün olmadığı takdirde durum, köylerde muhtara, diğer yerlerde mülki amirlere bildirilir. Bu makamlarca gerekli tedbirler alınır."* denilmektedir.

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunun 53 üncü maddesi öğretmenlik mesleğini şöyle tanımlamaktadır: *"Öğretmenlik, Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleğidir. Öğretmenler bu görevlerini Türk Millî Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler."* Aynı Kanunun 23 üncü maddesinde ise ilköğretimin amaçlarından bir tanesinin her Türk çocuğunun millî ahlâk anlayışına uygun olarak yetiştirmek olduğu belirtilmektedir. Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği ve Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ise sınıf rehber öğretmenin görevlerinden birinin öğrenci hakkında bilgi toplamak olduğu hükmü yer almaktadır. Eğitim bilimleri ise öğretmenlik mesleğini tanımlarken sadece akademik gelişime odaklanmaz, öğrencinin psiko-sosyal gelişimini sağlamayı da öğretmenlerin görevleri arasında kabul eder.

Toplanan veriler çocuk için çocuk yararına öğretmenler ve yöneticiler tarafından kullanılmaktadır. Risk Değerlendirme Formu çocukların karşı karşıya oldukları risklerin belirlenmesi ve uygun müdahalelerle risk faktörlerinin en aza indirilmesi için geliştirilmiş ölçme aracıdır. RİDEF'te toplanan bilgiler çocuğa ilişkin bireyselleştirilmiş müdahaleleri belirlemeye dönük olarak kullanılmaktadır. e-Okul sistemine işlenen bilgiler e-okulda oluşturulan bir yazılımla hesaplanarak çocuğun risk haritası çıkarılmaktadır. Risk haritası okulda kurulan Risk Takip Kurullarınca (öğretmen, idareci, rehber öğretmenden oluşur) değerlendirilerek çocuğa uygun bireyselleştirilmiş müdahaleler uygulanmaktadır.